

SPITALUL MILITAR SIBIU

- 275 de ani de atestare documentară -

Rezumat

Între așezările întemeiate de coloniștii germanici (cei așezați în Transilvania sunt cunoscuți sub numele de sași) în secolele XII-XIII, cea cunoscută cu numele de *villa Cibinium* sau *villa Hermanni* amintită pentru prima dată în documente papale la sfârșitul secolului al XII-lea sub papa Celestin al III-lea, va cunoaște o evoluție întru totul remarcabilă. La dezvoltarea sa a contribuit fără îndoială hărnicia și spiritul organizatoric al locuitorilor sași, dar în mod cert așezarea geografică favorabilă, am spune strategică, în sudul Transilvaniei, controlând importanta trecătoare naturală pe Valea Oltului spre Țara Românească, fiind un important centru de intersecție a drumurilor comerciale de la est spre vest cu acela spre Țara Românească prin pasul Turnu Roșu. Ridicat definitiv la rangul de oraș, numele de *Hermannstadt* este atestat în anul 1366 într-un document de Slimnic, ceea ce în condițiile epocii presupunea a fi un oraș puternic fortificat cu ziduri și turnuri de apărare. Localitatea va beneficia din plin de largile privilegii acordate comunităților săsești din Transilvania de către regii Ungariei începând cu Diploma regelui Andrei al II-lea din 1224, *Andreanum* sau Bula de Aur a sașilor, ajungând de prin secolul al XIV-lea să joace rolul de hegemon al comunităților săsești, la fel între orașele Transilvaniei. În Sibiu a funcționat organismul politic suprem al sașilor, *Univesitas saxonum* (sub Matei Corvin, prin 1476), dominând și dirijând celelalte scaune săsești. Vreme de secole Sibiul a fost principalul centru politic și administrativ al Transilvaniei, capitala provinciei în mai multe rânduri, la fel a fost un mare centru cultural și educațional, iar în ceea ce privește producția meșteșugărească și comerțul a fost întrecut doar de Brașov (statutul breslelor meșteșugărești din Sibiu datează din 1377 când erau în oraș 19 bresle, în cadrul cărora se practicau inițial 25 de meșteșuguri, fiind comparabil cu marile centre meșteșugărești europene).

Succesiv începând cu sfârșitul secolului al XII-lea și până în secolele XVI-XVII, orașul a fost înconjurat cu puternice centuri de ziduri de apărare, fiind cea mai puternică fortăreață militară din Transilvania, ceea ce i-a permis să reziste cu succes numeroaselor invazii străine, îndeosebi celor otomane. Conform planului orașului întocmit de Giovanni Morando Visconti în 1699 Sibiul dispunea atunci de 39 de turnuri de apărare, cinci rondele și cinci bastioane, patru porți fortificate de acces în oraș, iar zidurile numărau peste 4 km în lungime. În afara zidurilor orașului, îndeosebi înspre sud, orașul era protejat de un savant sistem de canale și de lacuri. În secolele evului mediu paza zidurilor, a turnurilor (care erau și depozite de armament), ca și

constituirea unităților de garnizoană revenea tuturor orășenilor majori, breslelor meșteșugărești, care îndeplineau și rolul de corporații militare.

După ce a primit statutul de oraș, Sibiu era condus de un *sfat orășenesc (Rath)*, cu denumirea în întreg Evul mediu de *Magistrat*, având prerogative politice, administrative, fiscale, militare, judecătorești. Din a doua jumătate a secolului al XIV-lea apare și funcția de *primar (Bürgermeister)*, ales de cetățeni dintre personalitățile proeminente ale orașului. Magistratul acumula toate funcțiile administrative ale orașului, cuprindea întreaga viață economică și social-culturală a urbei, lui îi revenea și întreținerea relațiilor cu alte localități transilvănene și cu țările vecine. Era ajutat de dregătorii *senatori*, apoi și de adunarea *centumvirilor*, dar au apărut și funcționarii în magistrat cu sarcini operative permanente, între care și medicul orașului.

Ne putem imagina riscurile și pericolele mari la care era expusă populația, cu atât mai mult într-o localitate înghesuită între ziduri de apărare, în primele secole ale Evului mediu, sub raportul stării de sănătate și al speranței de viață, în condiții în care nu putem vorbi despre componente primare care definesc confortul și civilizația modernă, ca să ne limităm doar la inexistența salubrității și canalizării, iar cunoștințele medicale erau incipente, în bună măsură empirice, iar practicienii în domeniu erau călugări, vrăjitoare, bărbieri, *bader-i*, chirurși, moașe, doftori de ochi și de toate. Nu numai la noi, ci în toată Europa, secole de-a rândul epidemiile de ciumă și de lepră, aduse de cruciați și de negustori din țările Orientului, de invazia tătară din 1241-1242, din secolul al XV-lea de presiunea crescândă otomană – erau pustiitoare. De-a lungul timpului Sibiu nu a fost nici el scutit de tot felul de nenorociri. În tot cazul dezvoltarea meșteșugurilor și a comerțului, războaiele, calamitățile au făcut necesară apariția și dezvoltarea așezămintelor spitalicești. Primele forme de asistență medicală cât de cât organizată aparțineau mănăstirilor și ordinilor călugărești (ioaniți, cruciferi, dominicani etc.). De timpuriu Magistratul Sibiului a avut ca preocupare majoră de ordin social și starea de sănătate a așezării: îngrijirea și tratarea locuitorilor, prevenirea și combaterea diferitelor boli, în special a epidemiilor. Ca atare, în Sibiu, ca și în alte orașe din Transilvania, spitalele apar de timpuriu, coincidând cu venirea și stabilirea aici a ordinilor călugărești amintite.

În Sibiu este amintit primul spital, în accepțiunea vremii, din Transilvania. Este atestat într-un document din 1292, ordinul călugăresc al cruciferilor primind din partea obștii cetății donația casei în care funcționa spitalul, cu scopul ca ordinul să-i sprijine pe săraci, bolnavi, străini și infirmi. În curând spitalul și alte așezăminte de acest gen cunoscute în Sibiu (azile, leprozerii, așezăminte pentru ciumați, pentru sifilitici) intră sub administrația magistratului. Spitalul din Sibiu este din nou amintit în 1386 și în 1475 când a fost construit spitalul în fostele

clădiri ale mănăstirii dominicanilor. Din anul 1494 apare în documente și prima farmacie a orașului Sibiu, „La Vulturul negru”, iar cu circa trei decenii înainte, în anul 1460, prima farmacie militară din Transilvania (chiar dacă încăpea într-o modestă ladă de campanie - *Feldapoteke*).

În ceea ce privește apariția spitalelor militare, ele se înființează mai târziu, primul spital militar din Europa fiind cel din Metz, în 1574. Mai de timpuriu au fost spitalele de campanie și lazaretele temporare, în Transilvania primii medici cu atribuții de medici militari fiind semnalati din secolul al XVI-lea. Se știe astfel că voievozii Transilvaniei solicitau în 1526 serviciile bărbierului din Sibiu în campanii militare. În 1481 se fac referiri la un medic al comunității orașului Sibiu, ulterior relatările fiind tot mai frecvente.

În condițiile secolelor XVI-XVII (după dispariția regatului Ungariei, Transilvania devine principat autonom sub suzeranitate otomană între 1526, 1541 – 1688, la care se adaugă nefârșitele lupte religioase și politice ș.a.) nefavorabile progresului științelor și culturii, în Transilvania nu putem vorbi de universități sau de școli medicale. Orașele săsești stăteau ceva mai bine, ele menținându-și contactul cu Germania. Cu timpul, tineri sași încep să frecventeze ca studenți și în medicină universitățile din Jena, Wittemberg ș.a.; pentru maghiarii reformați atracția era Olanda cu orașul universitar Leyda; pușinii catolici se îndreptau spre Italia. Aflăm astfel că în aceste secole, în jurul principilor ardeleni, al unor magnați și în majoritatea orașelor funcționau medici, în total între 20-30. În Sibiu, primii medici practicanți cu studii universitare erau străini, acordând servicii medicale potentăților orașului. În afara lor erau „diecii”, practicieni cu sumare noțiuni medicale, vracii târgurilor, chirurgii care făceau mica chirurgie, dregeau oase rupte, puneau ventuze, lăsau sânge etc.; unii făceau medicină internă, după ureche. Curând medicii sibieni se bucură de renume, fiind solicitați de domnitori și personalități din alte țări. Între alții, făceau apel la specialiștii sibieni voievodul Alexandru Lăpușeanu al Moldovei (în 1558, 1560), Matei Basarab al Țării Românești, căruia un chirurg sibian i-a tratat piciorul rănit în lupta de la Finta (1653).

Datorită evoluției instituțiilor spitalicești sibiene, în oraș medicii se împart pe specialități – interniști, chirurși, în 1562 constituindu-se chiar într-o breaslă aparte, numită „Colegii chirurși Cibiniensis”. În secolul al XVII-lea starea este aceeași, doar că sunt mai mulți medici. Pentru formarea medicilor sași pepinierele sunt tot universitățile apusene Wittemberg, Leipzig, Jena, Basel, Strasbourg, pentru maghiari Leyda și Franeker. Încep să se îndrepte și spre alte centre europene, în special și tot mai frecvent spre Viena, Graz și Buda.

Până în pragul epocii moderne, în Transilvania legi și regulamente care să reglementeze practica medicală nu existau, nu a existat o organizație centrală a sănătății publice. Spitale erau,

dar nu erau spitale curative, moderne. Erau în municipii azile, ospicii pentru bătrâni și infirmi, existau leprozerii, case de izolare pentru sifilitici, lazarete pentru ciumași.

Doar orașele au fost și în domeniul medicinei factorul de progres. Bunăoară, în Sibiu a existat o activitate sanitară publică organizată, se controla curățenia publică, calitatea alimentației populației, mortalitatea. Numai în orașe ca Sibiu exista personal medical oficial – fizicul, farmacistul și chirurgul orașului, fără vreo legătură cu vreun for superior celui orășenesc. Un organ central de stat pentru sănătatea publică n-a existat până în epoca dominației Habsburgilor, precum nu a existat nici o legiuire sanitară.

Este meritul lumii științifice a Renașterii de a fi refăcut știința medicală – nu arta medicală pe baze total noi, îmbinând medicina cu științele naturii, inspirându-se din ele. Ideea anatomică dă medicinei după Renaștere un conținut cu totul nou, esențial diferit de tot ceea ce a fost înainte. Pentru noi o însemnătate deosebită a avut-o școala medicală din capitala Habsburgilor, prin cultivarea sistematică a spiritului clinic și a ideii anatomo-patologice.

La sfârșitul secolului al XVII-lea, în 1683, Imperiul otoman, care dădea evidente semne de decadență, a făcut ultima încercare de pătrundere spre Europa Centrală, asediind Viena. După respingerea otomanilor, și cu ajutorul regelui Poloniei, austriei sunt într-o ofensivă continuă, înfrângându-i pe turci la Buda (1686), Mohács (1687), ocupând Ungaria și pătrunzând în Transilvania, ale cărei stări (reprezentate de națiunile privilegiate) li se vor supune prin promisiuni și amenințări. Oficial din 1691 Transilvania devine o provincie a Imperiului austriac, complet separată de Ungaria, condusă în numele împăratului printr-un guvernator, un comandant militar general austriac, o Curte aulică la Viena pentru Transilvania. Este menținută Dieta, sunt recunoscute privilegiile națiunilor politice, maghiarii, secuii, sașii și religiile acestora cu excluderea în continuare a românilor. Transilvania este condusă în sistem centralizat din capitala Imperiului.

Sub austrieci, Sibiul a fost capitala Transilvaniei timp de peste o sută de ani, aici erau concentrate instituțiile majore ale Principatului și cea mai mare garnizoană militară austriacă din Transilvania. Ca structură guvernamentală activă a funcționat în Sibiu și o comisie medicală condusă de un protomedic, ce coordona activitatea subcomisiilor conduse de fizici în teritoriu.

Acum, în secolul al XVIII-lea, Sibiul cunoaște mari reînnoiri edilitare, atât în domeniul construcțiilor civile, cât și a celor militare, mai ales spre finalul secolului; proces ce continuă la o scară sporită în secolul următor.

Progresul tehnic în creștere și în domeniul militar, noul armament de foc cu mare putere de distrugere, a redus simțitor posibilitatea de apărare a orașului cu ajutorul vechilor fortificații.

Dispare și pericolul invaziilor otomane iar prezența masivă a trupelor austriece în oraș va reduce interesul pentru întreținerea fortificațiilor. Nici orașul strâns între ziduri nu mai făcea față nevoilor de viață mai moderne, mai civilizate ale locuitorilor, sporului demografic în creștere. Zidurile devin o stavilă a dezvoltării comerțului și meșteșugurilor. Astfel că, până pe la jumătatea secolului al XIX-lea, puternicele întărituri ale „cetății roșii” dispar treptat, prefigurându-se orașul de astăzi.

Secolul al XVIII-lea, profund înnoitor, se caracterizează pe întregul cuprins al Europei printr-un val reformator, al cărui impuls va fi sporit în secolul următor de Revoluția franceză. Sub egida Iluminismului se nasc teorii progresiste care vizează toate domeniile vieții sociale. În Austria, ceea ce ne interesează pe noi, s-a născut un reformism limitat, ai cărui exponenți au fost pentru Imperiul habsburgic împărăteasa Maria Tereza (1740-1780) și mai ales fiul ei, împăratul Iosif al II-lea (1780-1790), mai puțin succesorul său, Leopold al II-lea (1790-1792). Lăsând la o parte contradicțiile dintre dominanții Habsburgi și minoritatea privilegiată a sașilor, compromisul între ei devenind inevitabil, transformările care au avut loc în Sibiu în secolele XVIII-XIX au fost spectaculoase: sunt pavate străzi, se extinde canalizarea, se interzic construcțiile din lemn, se drenează lacurile și mlaștinile din jur, care devin parcuri sau zone locuite, în peisajul arhitectonic apar cazărmile, care pun capăt sistemului încartiruirilor și sunt semnul înnoirii în organizarea și instruirea armatei permanente.

Reformele moderne și umanitare inspirate de Viena influențează în mare măsură și viața medicală. Sașii gravitează spre centrul medical din capitala Imperiului, Viena, treptat întâlnind și studenți români în medicină. Se înființează și în Ungaria prima facultate de medicină, transferată la Buda în 1777, iar în Transilvania apare prima școală medicală, la 1775, „Academia” din Cluj (Lyceum Regium) cu școală medico-chirurgicală. Noua organizare medicală a schimbat esențial condițiile în care se învața medicina, toți cei care vor să exercite profesiunea de medic sunt obligați să prezinte certificatul de pregătire corespunzătoare. Apar doctorii în medicină, în chirurgie, formați la Viena sau Buda, școala din Cluj pregătește „chirurghi civili” și „obstreticieni civili”.

Reglementarea pregătirii și practicii medicale, preconizată sub influența Iluminismului de Maria Tereza între 1752-1770 în *Normativum Generale in Re Sanitatis* – operă progresistă pentru acea vreme, se aplică și în Ardeal și în Ungaria. Sunt reglementate strict învățământul și practica medicală (de diverse feluri). În Sibiu se înființează și o școală de moașe, ca și în Cluj. Este organizat corpul medical oficial, prin sistematizarea medicilor de județ și oraș, numiți „physici”. Angajarea de medici ai orașelor și județelor (comitatelor) devine obligatorie, după

norme uniforme, dictate de la centru. Sub Iosif al II-lea, în 1787-1788, se face încadrarea medicilor în corpul funcționăresc județean, se fixează medicilor șefi de comitate obligații precise, de la supravegherea practicii medicale diverse în teritoriu, la controlul evoluției epidemiilor, verificarea farmaciilor, supravegherea curățeniei publice a alimentației populației, a igienei sanitare, raportează anual asupra sănătății publice. Medicii primari ai orașelor aveau aceleași atribuții, erau însă subordonați „physici”-lor județeni. În fruntea întregului serviciu sanitar al Ardealului era „Protomedicus”-ul din Sibiu (ulterior din Cluj, după înființarea aici a Școlii medico-chirurgicale); el depindea direct de Cancelaria aulică. Ardealul mai avea și un oculist al țării, funcție îndeplinită și de Ioan Piuariu Molnar. Din 1784 dispoziții severe tindeau să stârpească șarlatanismul medical.

Se reglementează și chestiunea spitalelor aflate sub controlul statului. Spitalele, orfanotrofiile, azilele pentru săraci trebuiau să stea sub control medical. Dispoziții prevăd că medicina nu poate fi practică decât de medicii promovați de Universitatea din Viena sau din alte universități europene; celelalte profesii din aria medicală sunt strict supravegheate, medicii dețin un rol important în viața culturală și publică a Transilvaniei, sunt bine plătiți.

Institutul medico-chirurgical înființat la Cluj în 1775 nu a fost o facultate universitară clasică, nu a putut forma doctori, dar era considerat institut de învățământ superior. Aici s-a studiat succesiv în latină, germană și maghiară, iar pentru moașele române predarea se făcea în limba română. Absolvenții de la Cluj aveau titlul de doctori civili și drept de liberă practică numai în Transilvania. În anul 1872, odată cu înființarea Universității maghiare din Cluj, se transformă în facultate de medicină, având un nivel didactic și științific satisfăcător, un corp profesoral în care au activat personalități marcante. Medicinii transilvăneni i se imprimă tot mai mult un caracter științific de cercetare, comunicațiile Transilvaniei cu exteriorul devenind mai lesnicioase și studiul tinerilor proveniți din familii înstărite în universități străine tot mai accesibil.

Medicina sibiană, începând cu a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, a fost ilustrată cu succes de mari medici, între care Andreas Wolff (doctorat la Erlangen), medic practician în Sibiu și în Moldova, cunoscut pentru lucrări medicale dar și de istorie, geografie și etnografie. Pe linia medicinei preventive (îndeosebi vaccinarea) a activat doctorul Michael Neustädter (1736-1806), cu studii la Viena și Erlangen, fizic al Sibiului și protomedic al Transilvaniei; s-a remarcat în combaterea ciumei din anul 1786. Un alt medic vestit care a profesat în Sibiu a fost Samuel Hahnemann (1775-1843), întemeietorul homeopatiei. Doctorul Michael Blasius a înființat școala de moașe din Sibiu (1773). De mare valoare științifică a fost activitatea învățatului doctor Adam

Chenot (1721-1789); a reușit să combată epidemia de ciumă izbucnită în oraș în 1775, publicându-și experiența dobândită în cursul acestei epidemii într-un *Tratat despre ciumă*, Viena, 1776. În Sibiu, medicul român de mare faimă, Ioan Molnar Piuaru a întemeiat școala de oculistică; figură enciclopedică, s-a afirmat în istoria emancipării social-politice și culturale a românilor transilvăneni. Spre sfârșitul secolului al XVIII-lea și în prima jumătate a secolului al XIX-lea din rândurile românilor transilvăneni, un popor ce avusese puțini fii trecuți prin școli înalte se formează un grup de înainte-mergători în domeniul științelor și culturii, importanți pentru istoria medicinei românești fiind, alături de Piuaru Molnar, doctorii Pavel Vasici Ungureanu (1806-1881) și Vasile Popp, unii dintre întemeietorii terminologiei medicale științifice românești.

Tot ca o noutate a primei jumătăți a secolului al XVIII-lea a fost înființarea, ca spital cu profil și destinație precise, pentru prima oară în Sibiu și în Transilvania, a unui spital militar, ca instituție separată, care avea menirea să-i trateze pe militarii stabiliți în marea garnizoană din oraș. În orașul care era și sediul Comandamentului Militar al provinciei, un spital militar devine cu atât mai necesar cu cât în secolele XVIII-XIX Imperiul austriac a fost implicat în nesfârșite războaie la scară europeană.

Sediul primului spital militar sibian a fost într-o clădire situată pe strada Năsturarilor (ulterior strada Ampere nr. 2 – clădirea nu mai există), căreia i s-a mai adăugat o clădire alăturată. În 1737 aflăm despre primul român ardelean cu o funcție militară, Mihail Popp din Sibiu, felcer în Regimentul Frantz Wallis. A fost angajat de Magistratul Sibiului în acel an pentru a face serviciul de „pestfeldscherer”, adică de felcer pentru ciumați; i se stabilesc obligațiile acestui serviciu periculos, fiind bine recompensat. Plasarea în timp a spitalului militar este atestată și de faptul că la **1739**, la **Spitalul militar din Sibiu**, și-a început cariera de medic militar tânărul doctor Iacob Hutter; există un document în Arhivele sibiene, datat **1742**, niște caiete de „**socoteli ale Spitalului militar Sibiu**” din care desprindem că această instituție medicală cheltuia anual sume de 500-1000 florini pentru reparații mici și de întreținere. Este cert că Spitalul militar funcționa în anii 1739-1742, dar suntem siguri că funcționa din anii precedenți. În 1752, Consiliul Aulic de Război din Viena ordona unui comisar superior de război numit la Sibiu să angajeze medici (felceri) pentru armată.

Războaiele austro-turce și ruso-austro-turce din secolul al XVIII-lea, numărul mare de trupe austriece staționate în Sibiu, implicat numărul mare de răniți, a impus mutarea spitalului într-o clădire mai spațioasă, funcțională și salubră, alegându-se clădirea Arsenalului orașului

(Cazarma Kempel), care pe la 1784-1785 este renovată și amenajată ca spital militar, punându-i-se la dispoziție ulterior alte două clădiri aflate în strada Centumvirilor nr. 1-2.

Vreme de vreo șapte decenii, până la jumătatea secolului XIX, autoritățile militare austriece au făcut mereu presiuni asupra oficialilor Sibiului pentru construirea în oraș a unui spital militar de garnizoană spațios și modern, chestiune mereu amânată din cauza sumelor mari de bani necesare. Anul **1853** este important în istoria Spitalului Militar din Sibiu; în acel an s-a emis ordinul de înființare a Liceului Militar (Școala de Cadeti), clădire care se construiește între anii 1854-1857, construcția depășind suma de 400.000 florini, fiind situată într-o zonă liniștită, la capătul orașului, pe strada Schewisgasse (în prezent B-dul Victoriei). Peste doi ani, în 1859, Ministerul de Război a cedat clădirea Serviciului Sanitar al armatei. Spitalul Militar era astfel așezat într-o clădire nouă, frumoasă, spațioasă, situată într-un cartier liniștit și sănătos, clădire în care s-au putut instala cu ușurință cele 400 de paturi spitalicești proiectate în trecut.

Farmacia militară din oraș, a cărei existență am putut-o documenta sporadic, începând cu 1460, apoi în prima jumătate a secolului al XVIII-lea, într-o clădire din strada Măcelarilor nr. 2 (aripa nouă a Primăriei Vechi), care un timp a fost și farmacie civilă – a fost desigur instalată în anul 1859 în noua clădire a Spitalului Militar de Garnizoană din Sibiu. Pentru Farmacia Spitalului Militar de Garnizoană nr. 22 Sibiu dispunem de date militare oficiale pentru anii 1886-1887, ce prevăd pentru aceasta un oficial de medicamente cls. I, unul de cls. III, ca parte activă, opt accesiști de medicamente și șase practicanți de medicamente – deci cel puțin 14 farmaciști care au fost prevăzuți pentru această farmacie în cazul unei mobilizări. Farmacia deservea numai spitalul, unități și persoane militare.

După Revoluția de la 1848, care a zdruncinat grav Imperiul habsburgic, autoritățile austriece au experimentat, vreme de două decenii, pentru ieșirea din criză, fie un regim neoabsolutist, ultracentralizat, fie un regim liberal dând autonomie locală provinciilor istorice. Criza agravându-se, și datorită războaielor pierdute cu Franța și Sardinia în 1859, apoi în 1866 cu Prusia, imperialii au recurs la o soluție de compromis cu a doua forță politică și economică din Imperiu, marea nobilime ungară, constituindu-se în 1867 Monarhia dualistă austro-ungară. Pentru prima dată Transilvania își pierde autonomia intrând pentru 51 de ani, până la 1918, sub directă stăpânire a Ungariei.

Și în timpul dualismului austro-ungar Sibiul rămâne un important centru politic al Transilvaniei, dar mai ales principala garnizoană militară, aici funcționând Comandamentul Corpului 12 armată, cu autoritate la cuprinsul Transilvaniei, subordonat direct Ministerului de Război de la Viena și importante trupe, nu mai puțin de patru regimente. S-a început în

garnizoana Sibiu construirea sistematică de cazărmi care să corespundă creșterii cantitative a unităților militare și progreselor tehnicii militare.

Și în Transilvania a doua jumătate a secolului al XIX-lea în domeniul medical sunt tot mai vizibile semnele înnoirilor științifice. S-a produs o schimbare remarcabilă și rapidă în învățământul medical. La Cluj, în 1872 este înființată Universitatea maghiară, cu Facultate de medicină, care ia locul vechii Școli medico-chirurgicale din oraș. *Legea sanitară din Ungaria* (1876), concepută în spirit înaintat, aplicată și în Transilvania, căuta să unifice măsurile atât pe teren igienico-epidemic, cât și al deservirii medico-sanitare a populației. Către sfârșitul secolului al XIX-lea, spitalele mari din Transilvania se modernizau și își sporeau capacitatea de internare, acesta fiind și cazul Sibiului.

Viața medicală a Sibiului a fost mult stimulată de importanta societate științifică constituită în oraș încă în 1849, *Societatea ardeleană pentru științele naturii*. Învățații sibieni sași și români s-au dedicat științelor pozitive, promovând studiul științelor naturii, medicinei, geologiei, geografiei, matematicii, fizicii. Medicina înregistrează realizări apreciabile prin activitatea unor medici sibieni de valoare, care își simt acum sprijinite strădaniile de o bază medico-sanitară mai solidă, mai modernă și de reglementările privind sfera stării de sănătate și igienei. Societatea a însemnat fundamentul organizatoric pentru geneza primei asociații a medicilor în această zonă de sud a Transilvaniei, de la început activând ca botaniști, sociologi și geologi amatori și medici sibieni în această organizație științifică.

În 1887, la hotelul „Împăratul Romanilor” din Sibiu a avut loc ședința de constituire a *Secțiunii medicale a Societății ardelenene pentru științele naturii*. Secțiunea medicală s-a remarcat printr-o susținută publicistică medicală, dar s-a implicat puternic și în ameliorarea stării sanitaro-igienice a orașului, după cum au introdus în spitalele din Sibiu tehnici chirurgicale moderne: măsurile antiseptice și asepsia.

În epocă, Spitalul militar din Sibiu a purtat până la 1918 denumirea de Spitalul Militar de Garnizoană nr. 22, „Franz Iosif II”, instalat în moderna și impunătoarea clădire, ridicată inițial pentru Școala de cadeți, dar în care în 1859 s-a instalat spitalul – care găzduia nu mai puțin de 400 de paturi; aici va funcționa și farmacia. Până la 1918 a funcționat cu trei secții: secția medicală, secția chirurgicală și secția venerică.

Spitalul militar din Sibiu a fost serios implicat și în anii Primului Război Mondial, practic din 1916, după intrarea României în război contra Austro-Ungariei a devenit, dacă putem spune așa, un spital de front. De altfel, după ce trupele române au pătruns în Transilvania în august 1916 și au ajuns la porțile Sibiului – bătălia Sibiului - spitalul a și fost evacuat pentru o vreme. În

acei ani, nemaiputând face față numărului mare de răniți, au fost rechiziționate pe seama spitalului o serie de edificii publice din oraș.

La 1 Decembrie 1918 istoria făcea dreptate poporului român. S-a înfăptuit România Mare, recunoscută prin tratate internaționale care încheiau Primul Război Mondial. Însă în 1919-1920 ostilitățile militare au continuat între România și Ungaria care nu a vrut să recunoască intrarea Transilvaniei în componența statului român și a recurs la ostilitate militară deschisă împotriva României. Pentru a susține efortul eliberator al trupelor române în Transilvania, Consiliul Dirigent al Transilvaniei împreună cu Guvernul regal de la București au luat hotărârea înființării armatei ardelenе în cadrul armatei României, constituindu-se în anul 1918 șase divizii de infanterie, grupate în Corpurile 6 și 7 armată ardelenе, dintre care două divizii au acționat operativ împotriva Ungariei. Acțiunea a fost realizată în principal de către Consiliul Dirigent, prin Resortul Armatei și Siguranței Publice și Comandamentul General Teritorial Sibiu.

Sibiul a continuat să fie și după 1918 până în contemporaneitatea noastră una din cele mai mari și mai importante garnizoane militare din țară și un valoros centru de învățământ militar. În perioada interbelică în Garnizoana Sibiu au fost amplasate un număr însemnat de unități și mari unități militare, precum și comandamente militare.

Printre primele măsuri luate de Consiliul Dirigent a fost aceea de a prelua în administrarea sa toate clădirile și obiectivele militare austro-ungare din Transilvania, unele păstrându-și – vezi cazul Sibiului – destinația militară avută până în momentul preluării. A fost preluat și Spitalul Militar de Garnizoană nr. 22 din Sibiu, care devine astfel *Spitalul Corpului 7 al Armatei Române*. Între anii 1930-1940 el s-a numit *Spitalul militar „Regele Carol al II-lea”*, între anii 1940-1947 *Spitalul militar „Regina mamă Elena”*, între 1948-1989 *Spitalul militar Sibiu*, iar după 1990 funcționează sub denumirea de *Spitalul Militar de Urgență „Alexandru Augustin”*.

După 1918, Spitalul militar din Sibiu a funcționat ca Spital al Corpului 7 armată, spital de categoria I, având ca teritoriu arendat județele Sibiu, Hunedoara, Arad, Timiș-Torontal, Gorj și Mehedinți. Consiliul Dirigent se adresa public în ianuarie 1919 ca medicii care au servit ca activi în armata română sau în fosta armată austro-ungară, dar și medici civili și de rezervă să se anunțe la șeful militar al Armatei și Siguranței Publice din Sibiu, urmând a fi reîncadrați ca medici în spitalele militare; medicii de altă naționalitate urmau să depună jurământ de credință față de statul român.

Spital de primă importanță, Spitalul Corpului 7 Armată Sibiu s-a confruntat în primii ani de după 1918 cu lipsuri de toate felurile, țara se refăcea după anii grei de război. De la sfârșitul

anului 1921, sub conducerea medicului colonel Mihail Negoescu, spitalul intră într-o perioadă de dezvoltare și modernizare, i se dă un aspect exterior convenabil, i se adaugă construcții anexe. De un spital cu adevărat modern și eficient prin înzestrare, calitatea personalului nefiind pusă în discuție, putem vorbi de prin 1930. Într-adevăr există unele diferențe între Spitalul militar din Sibiu dintre anii 1919-1930 și cel de după 1930. În prima perioadă numeroasele lipsuri au trebuit să fie depășite - aceleași cu ale României fost teatru de război – de un spital care a fost o unitate profilată de elită a Armatei române. După 1930 lucrurile se schimbă, datorită înfăptuirilor și îmbunătățirilor aduse neconținut prin lipsa și stăruințele depuse de medicii șefi. Au activat în anii interbelici și în cei ai celui de-al Doilea Război Mondial în Spitalul militar din Sibiu, lăsând o amprentă de neșters, mari valori medicale (unii și în calitate de comandanți), noi menționând pe medicul col. dr. Eugen Worell, personalitate enciclopedică (între altele, recunoscut naturalist), colonelul medic Mihail Capitanovici, colonel dr. Eugen Rusu, col. dr. Liviu Ursu.

În perioada de după Primul Război Mondial, Sibiul s-a înnoit într-adevăr din punct de vedere medical. Atunci s-au pus bazele colaborării strânse și permanente între medicii militari și civili, s-au înfăptuit acțiuni sanitare de anvergură, vizând sănătatea populației de toate naționalitățile. Medicii militari ai Corpului 7 Armată, medicii din garnizoana Sibiu, farmaciștii militari s-au impus în viața medico-sanitară, colaborând cu medici civili și instituții prestigioase, cum a fost ASTRA – care încă din 1908 își înființase o Secțiune medicală – în cadrul *Zilelor medicale sibiene*, fiind activi cu studii științifice medicale în reviste ca „Buletinul Societății medico-militare Sibiu”, „Revista Sanitară Militară”, „Sibiul medical”, printre inițiatorii ultimei – devenită un izvor de tradiție în medicina sudului Transilvaniei – fiind colonelul dr. Mihail Capitanovici, vicepreședinte și al Cercului medico-cultural al ASTREI.

În epocă, Spitalul militar din Sibiu impunea; clădire spectaculoasă, aflată într-o poziție retrasă față de zgomotul orașului, având în față frumosul parc „Sub arini”, în spate parcul propriu tăiat cu pricepere și gust, în fiecare an îngrijit și aranjat. Spitalul, cu anexele și parcul, ocupa o suprafață de 25.443 m², clădirea centrală fiind compusă din parter și trei etaje, măsurând în lungime 131 m. Capacitatea spitalului era de 554 paturi și funcționa cu următoarele secții: Secția I: serviciul medical, serviciul de boli contagioase, laboratorul bacteriologic; Secția II: serviciul chirurgical, serviciul stomatologic, radiologia; Secția III: serviciile O.R.L. și Oculistic; Secția IV: serviciul dermato-veneric. Li se adăuga farmacia și laboratorul de chimie. Toate funcționau la standarde medicale ridicate pentru acea vreme. Se adăugau anexe utile, inclusiv o grădină de zarzavat și dispunea de o capelă proprie. Spitalul avea de asemenea un sanatoriu la Păltiniș, loc de recreere în Munții Cibinului pentru toți ofițerii activi și de rezervă (sanatoriul a fost confiscat

de regimul comunist și nu a mai fost redobândit). În momentul implicării României în cel de-al Doilea Război Mondial, spitalul avea o capacitate bună de cazare, o dotare cu aparatură medicală și medicamente corespunzătoare, care toate la un loc au venit în sprijinul activității fructuoase pe care au desfășurat-o medicii și personalul mediu sanitar al spitalului pe perioada războiului. În acei ani spitalul sibian, spital de Corp de armată, a beneficiat și de plusul de experiență și cunoaștere dobândite prin refugiul Clinicilor Universitare din Cluj la Sibiu, în care lucrau mari somități medicale, în frunte cu renumitul profesor dr. Iuliu Hațieganu, cu care s-a colaborat strâns și permanent, unii fiind chiar încadrați în Spitalul militar.

În primii ani ai regimului comunist, în etapa sa stalinistă, măsurile politice aberante, în fond antinaționale, au afectat deopotrivă armata și serviciul medico-sanitar al armatei române. Bunăoară, din Spitalul militar din Sibiu prea mulți medici și farmaciști, mulți dintre ei fiind ofițeri superiori, cu studii universitare făcute în fostul regim, au trebuit să plece, fiind epurați din noua armată, dacă nu și mai rău. Trebuie însă spus că, îndeosebi după actul politic din 1964, începându-se o desprindere de sub tutela sovietică, pentru o perioadă s-a simțit un suflu nou în ceea ce privește revenirea organismului militar la tradițiile naționale.

Medicii, farmaciștii și corpul auxiliar medical militar și-au văzut în continuare de nobila lor misiune, chiar dacă au fost perturbați și nu o dată umiliți de factorul politic.

După război, medicii și farmaciștii militari au provenit din facultățile de profil civile, până în 1976, când a fost înființată Facultatea de Medicină Militară, însă studenții acesteia se pregătesc integrat cu cei de la facultatea civilă, sunt aceiași profesori, aceleași clinici și laboratoare, civile sau militare.

Vorbind despre Spitalul militar din Sibiu în acei ani, clădirea impresiona plăcut, fiind bine întreținută, s-au făcut compartimentări menite să sporească eficiența și confortul. Secția chirurgie, deși fără anestezist în primii ani, aborda o largă patologie chirurgicală, cu bune rezultate. Medicii trebuiau să facă față și expertizei medico-militare, după cum făceau controale periodice ale elevilor militari, controale în unitățile din teritoriu, convocări numeroase. Spitalul era o instituție care funcționa bine prin oamenii săi, cu compartimente bine angrenate între ele. Ar fi de remarcat că secția chirurgie, care beneficia de chirurghi de valoare precum col. dr. Marin Ghițuleasa, col. dr. Corneliu Cegăneanu, col. dr. Ioan Hosu, col. dr. Valeriu Meșteru și mr. dr. Victor Palada (ulterior general), anestezist și reanimator de marcă, pe lângă faptul că aborda operații complexe, era într-o bună colaborare cu celelalte secții: cu cea de boli interne, condusă un timp de col. dr. Florian Iuliu, apoi de col. dr. Vlad P. Gheorghe, cu cea de radiologie, condusă de col. dr. Augustin Marți, reputat radiolog, cu secția O.R.L., condusă de col. dr. Gheorghe Rusu.

Medicii chirurghi abordau operații în chirurgia esofagului, chirurgia complexă a căilor biliare, chirurgia colonului și rectului, operații de chirurgie plastică și reparatorie, cu bune rezultate. Prestigiul secției de boli interne a crescut continuu, inițiindu-se în cadrul ei supraspecializarea, în domenii medicale diferite ca reumatologia și cardiologia, gastroenterologia, ultima practicând metode de investigație prioritare în medicina sibiiană. Începând cu anul 1966 s-a înființat și o secție sau serviciu de neuropsihiatrie, odată cu venirea col. dr. Ioan Sântimbreanu, obținându-se spații de la dermatologie și contagioase. Anestezia și terapia intensivă, specialitate strâns legată de chirurgie, își are începuturile în spital datorită chirurgului Marin Ghițuleasa, primul care a amenajat un sector de reanimare pentru îngrijirea bolnavilor în postoperator. În anii '80, sub conducerea și la insistențele dr. Victor Palada, sectorul A.T.I. a fost bine dotat cu aparatură, ca și în general secția chirurgie. Oftalmologia are tradiții puternice și îndelungate în spital, remarcându-se între anii 1948-1980 doctorii Constantin Bălășel și Kottila Emil, iar după 1977 col. dr. Gheorghe V. Vlad aducea cu sine o concepție nouă, modernă și îndrăzneță, în timp ajungând la operații tot mai complexe, ridicând secția la un prestigiu unanim recunoscut în țară. Secția O.R.L. a fost condusă cu mare competență vreme de vreo trei decenii de col. dr. Gh. Rusu, unul dintre cei mai buni ORL-iști militari, cu merite remarcabile în dezvoltarea specialității în cadrul spitalului. În secția dermato-venerice activa până în 1986 dr. Carașca Andrei, pe parcurs alăturându-i-se dr. Nicolae Meșter, practicându-se chirurgie dermatologică, autogrefele de piele în diferite afecțiuni. Secția stomatologie, cochet amenajată și cu aparatură de bună funcționalitate, poartă și amprenta constructivă a col. dr. Teodor Secașiu. De importanță vitală pentru funcționarea eficientă a tuturor secțiilor și specialităților medicale ale spitalului sunt laboratorul de radiologie și fizioterapie, o etapă modernă a investigațiilor radiologice în spital începând cu col. dr. Augustin Marți. În laboratorul de analize medicale al spitalului se executau analize de microbiologie, serologie, hematologie, imunologie și biochimie, fiind condus mulți ani de col. dr. Aurel Bolca. Menționăm că farmacia spitalului acoperea și o zonă mai largă, unități din teritoriu, personalul militar din garnizoană; în general, tot timpul a fost bine dotată și aprovizionată. Majoritatea medicilor își desfășurau activitatea în diversele specialități și în cabinetele din policlinica spitalului. În spital, activitatea științifică se desfășura atât în secții, cât și în cadrul cercului științific pe spital, mulți medici activând și în USSM filiala Sibiu, publicându-și rezultatele activității și ale cercetării medicale în reviste medicale civile și în Revista Militară Sanitară. Au fost organizate, de asemenea, ședințe de comunicări comune, simpozioane tematice, sesiuni științifice la nivel regional și național.

Spitalul militar a fost confruntat cu situații deosebite și neașteptate, atât pe plan militar, cât și pe plan medical, în zilele Revoluției din Decembrie 1989. Ca și în oraș, Sibiu fiind confruntat cu un mic război, asupra spitalului s-a tras cam cu toate tipurile de armament, în condițiile în care nu putea să-și asigure paza și apărarea, personalul fiind într-o stare de izolare, lipsă de informare, legăturile cu Direcția medicală și cu celelalte unități din garnizoană, ca și contactele telefonice, fiind tăiate. A fost confruntat cu un aflux foarte mare de răniți, mulți gravi, prin împușcare și cu un deficit explicabil de medicamente și materiale sanitare. Din greutățile întâmpinate și experiența dobândită s-au tras concluziile necesare.

Într-o societate românească liberă, născută din Revoluția din Decembrie 1989, personalul Spitalului Militar din Sibiu își desfășoară nobila-i misiune în condiții noi, nemaifiind supus presiunilor și ordinelor venite dinspre factorul politic, deseori nefirești și, ca atare, descurajante.

În prezent, medicina militară românească, pe lângă contribuția importantă în asigurarea stării de sănătate a populației – militari și civili -, își aduce aportul și la asigurarea stării de sănătate a trupelor proprii și aliate – România este membră a Alianței Nato – din teatrele de operații din Iran, Afganistan, Kosovo, personal medical românesc îndeplinind misiuni temporare și în alte țări.

Spitalul Militar Sibiu poartă din anul 2000 numele de *Spitalul Militar de Urgență*, la care în anul 2001 i s-a adăugat numele generalului locotenent doctor *Alexandru Augustin*, sibian de origine, personalitate medicală recunoscută. Din 1859 spitalul funcționează în aceeași clădire, adresa actuală fiind B-dul Victoriei nr. 42-46, o clădire impresionantă, construită între anii 1854-1857.

Din anul 1986, după pensionarea col. dr. Ioan Hosu, Spitalul Militar din Sibiu a fost condus de către col. dr. (în prezent general) Victor Palada, col. dr. Vlad V. Gheorghe (1997-2001), col. dr. Meșteru C. Valeriu (2001-2009), col. dr. Barb V. Ioan (2009-prezent). Clădirea fiind tip monopavilion, modificări importante nu pot fi făcute, dar eforturile sunt continue pentru sporirea gradului de confort al pacienților și al personalului medical. Sunt obiective permanente, care pentru a se realiza, au condus la înființarea Fundației „Carol Davila”.

Spital clasificat în categoria a III-a, conform criteriilor de clasificare a spitalelor în funcție de competență, prin Ordine ale ministrului sănătății din anii 2010-2011, având la bază Legea nr. 95/2006 *privind reforma în domeniul sănătății*, are ca arie de cuprindere județele Sibiu, Alba și Hunedoara. Se află în subordinea Direcției Medicale din cadrul M.Ap.N.

În anii de după 1989 spitalul a funcționat cu mai multe state de organizare, cuprinzând funcții militare și civile, cunoscând măsuri de restructurare și dimensionare a tuturor secțiilor,

laboratoarelor, compartimentelor și serviciilor (tehnice și administrative) funcționând succesiv cu trei state de organizare: 2006, 2008, actualmente desfășurându-și activitatea în baza ultimului stat de funcționare care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2012. Conform statului de organizare din anul 2006 și până în prezent spitalul funcționează cu trei secții de specialitate: **secția chirurgie**, cu compartimentele *chirurgie generală, chirurgie toracică, oftalmologie, ortopedie, urologie, O.R.L. și O.M.F.* (chirurgie orală și maxilo-facială); **secția A.T.I.** (anestezie și terapie intensivă) și **secția medicină internă** cu compartimentele *neurologie, psihiatrie, dermato-venerice, boli infecțioase, cardiologie, pneumologie*. Urmează **serviciul de radiologie și imagistică medicală**, cu **compartimentul rezonanță magnetică (RMN) și laborator de analize medicale; laborator de medicină preventivă; compartimentul de prevenire și control al infecțiilor nosocomiale; ambulatoriul integrat al spitalului** (în cadrul căruia funcționează și cabinetul de medicină primară), din 2012 separându-se **ambulatoriul de medicină dentară, cu activitate de învățământ**. Funcționează, de asemenea, **compartimentul de primire urgențe (C.P.U.)**. O secție importantă este **farmacia spitalului**. În sprijinul activităților de specialitate vin serviciile: **serviciul de evaluare și statistică medicală** (internări, externări, registratură și statistică medicală, compartiment tehnic medical), **comisia de expertiză medico-militară, compartimentul de informatică, serviciul administrativ** (administrativ, financiar, contabil și biroul resurse umane).

Comisia de expertiză medico-militară a spitalului în primul rând examinează anual starea de sănătate, capacitatea de muncă și posibilitatea de recuperare în mediul militar. După 1989 dispune și de Instituția medicului de familie – asistența medicală primară. Compartimentul Primire Urgențe funcționează din anul 1998, când în cadrul spitalului a fost înființat serviciul de ambulanță. Colaborează frecvent cu SMURD Sibiu. În cadrul CPU funcționează și serviciul medical militar de urgență (din 2010). CPU asigură asistență medicală pentru toate categoriile de urgențe, pentru personalul din M.Ap.N., M.A.I., M.J., S.R.I și pentru civili.

În Ambulatoriul de specialitate a S.M.U. (Policlinica), numărul consultațiilor și tratamentelor este ridicat în fiecare an, oferindu-se consultații profilactice, curative și tratamente, adăugându-se servicii auxiliare ca radioscopii, echografii, e.k.g.-uri și tratamente fizioterapie. Controlul medical periodic se efectuează pentru personalul propriu, al candidaților pentru admiterea în instituțiile militare de învățământ și în unitățile militare arondate spitalului.

În Secția chirurgie, care se bucură de un renume meritat, datorită chirurgilor care au deservit-o și o deserveșc în ultimele decenii, se efectuează intervenții chirurgicale de mare complexitate, clasice și laparoscopice, comparabile cu cele ale oricărei clinici universitare din

țară. În subordinea secției sunt compartimentele chirurgie orală și maxilo-facială care abordează patologii diverse, de la afecțiuni dento-alveolare la tumori, intervenții chirurgicale ortognatice. A existat o colaborare în ultimii ani cu Facultatea de Medicină “Victor Papilian”. În prezent în baza unui acord cu Spitalul Județean Sibiu, se desfășoară stagii de pregătire cu medici rezidenți în specialitățile chirurgie OMF și chirurgie dento-alveolară. La rândul său, compartimentul O.R.L., pe lângă tratarea performantă a felurilor afecțiuni din domeniu, este implicat și în pregătirea teoretică și practică de specialitate a grupelor de studenți de la Facultatea de Medicină și Stomatologie și de la Colegiul Universitar de Nursing din oraș.

Secția A.T.I. colaborează în strânsă legătură cu secția chirurgie. Este de sine stătătoare din anul 1995, având activitatea medicală structurată pe două ramuri: activitatea anestezică desfășurată în sălile de operație și activitatea de terapie intensivă desfășurată în secția A.T.I.

Secția medicină internă a cunoscut modernizări sesizabile, mai ales în jurul anilor 2000, prin aparatura performantă procurată. În cadrul patologiei predomină bolile digestive, cele cardiovasculare, bolile de nutriție și de metabolism, afecțiunile pulmonare cronice, bolile reumatice. Pe lângă specialitatea de medicină internă, medicii secției au competențe și în ecografie generală, endoscopie digestivă și hematologie clinică, ei asigurând asistența medicală și în ambulatoriul de specialitate. În cadrul secției există și un compartiment de cardiologie, care colaborează eficient cu secția de cardiologie a Spitalului Clinic Județean Sibiu și cu clinicile de chirurgie cardiovasculară din Târgu Mureș și Cluj Napoca. Un alt compartiment al secției medicină internă este cel de neurologie, separat de compartimentul psihiatrie, cu nu mult timp în urmă cele două funcționând ca o secție de neuropsihiatrie. Medicul neurolog, cel psihiatric, psihologul asigură și asistența medicală ambulatorie. Un alt compartiment este cel de dermatovenerologie; tratează micoze, ulcere cronice de gambă, eczeme, psoriazis, piodermite, boli cu transmitere sexuală ș.a. Pe lângă tratamente clasice, se recurge și la chirurgie dermatologică, chirurgie plastică și operatorie, activități de laborator; include și specialitatea alergologie. La rândul său, compartimentul boli infecțioase diagnostichează și tratează bolile infecțioase, contagioase și necontagioase, de o mare diversitate.

Compartimentul oftalmologie funcționează autonom, nefiind încadrat unei secții, având și un cabinet permanent în cadrul ambulatoriului de specialitate al spitalului. Având de mulți ani un renume stabilit, este permanent intens solicitat, profesionalismul personalului și aparatura performantă permițând efectuarea de operații și tratamente de mare dificultate și precizie, de pildă intervenții chirurgicale cu laser în cataracta secundară, glaucom și sechele post uveitice.

Cabinetul de medicină dentară a devenit de la sfârșitul anului 2008 prima unitate clinică din SMU Sibiu, prin înființarea ambulatoriului clinic de medicină dentară, cuprinzând un laborator de tehnică dentară și cabinete în care își desfășoară activitatea medici primari, rezidenți, doctoranzi și studenți pentru toate specialitățile din medicina dentară. Începând cu anul 2003 s-a conturat activitatea unei secții noi de chirurgie orală și maxilo-facială, existând o bună colaborare între compartimentele ORL, OMF și medicină dentară, soluționându-se cazuri de mare amploare, cu rezultate deosebite. În cadrul ambulatoriului clinic de medicină dentară se desfășoară activități de învățământ universitar cu studenți din specialitatea medicină dentară și cu cei din specialitatea tehnică dentară. Sunt investigați aici și personalul militar și civil din garnizoanele militare din Alba și Hunedoara.

Laboratorul de analize medicale efectuează diferite investigații prescrise de medicii din secții, U.P.U., policlinică și medicii din teritoriu. El are în componență compartimentele de hematologie, bacteriologie, biochimie, imunologie și serologie, în cadrul cărora se efectuează analize medicale, al căror număr și diversitate au cunoscut o dinamică majoră în ultimii ani. Laboratorul este înscris într-un sistem de control al calității certificat de către firme de prestigiu.

Compartimentul de prevenire și control al infecțiilor nosocomiale are menirea de a preveni permanent infecțiile nosocomiale la pacienți și personalul medical, la nivelul tuturor secțiilor și compartimentelor. Colaborează strâns cu laboratorul de medicină preventivă și cu cel de microbiologie.

Laboratorul de radiologie și imagistică medicală dispune de o aparatură care permite deopotrivă examinări clasice, radioscopii, radiografii, ecografii; volumul de muncă este constant mare. Dispune de certificat ISO conform standardelor impuse pentru calitatea activității acestui tip de laboratoare.

Compartimentul de Rezonanță Magnetică funcționează din anul 2002 efectuând examinări de mare performanță, aparatura de rezonanță magnetică este intens solicitată cam de toate secțiile spitalului, prestând servicii și spitalelor și instituțiilor particulare locale. Laboratorul RM la rețeaua informatizată a spitalului și la rețeaua M.Ap.N.

Farmacia aprovizionează cu medicamente și materiale sanitar-farmaceutice spitalul și unitățile arondate lui. Achiziția de medicamente și materiale sanitare se face prin licitație electronică, prin cerere de oferte și prin cumpărare directă. Prescrierea și eliberarea medicamentelor se face în conformitate cu actele normative emise de CNAS și Ministerul Sănătății.

Activitatea științifică a personalului medical și farmaceutic din spital se desfășoară în special în cadrul Asociației medicilor și farmaciștilor militari din România (AMFMR) – filiala Sibiu. La Sibiu, asocierea medicilor și farmaciștilor în scopul pregătirii profesionale permanente are tradiții vechi și solide care coboară până în a doua jumătate a sec. al XIX-lea, fiind extrem de vie și în perioada interbelică. În spital, activitatea AMFMR se desfășoară în cadrul ședințelor lunare, anual întocmindu-se un program tematic care creditează ședințele lunare cu credite de „Educație Medicală Continuă”. La adunările științifice participă în majoritate medicii din spital, din cabinetele unităților militare arondate SMU Sibiu, cei încadrați în SRI, M.A.I., medici civili. Îndeobște lucrările științifice și referatele susținute sunt publicate în reviste medicale, îndeosebi în „Revista de medicină militară” și „Sibiul medical”. Periodic sunt organizate în spital simpozioane științifice ocazionate de Zilele Medicinii Militare. Medici din spital au participat și participă la simpozioane și congrese, cursuri de perfecționare, schimburi de experiență la nivel național și în mari centre universitare din străinătate.

În 1997 a fost înființată de către angajați ai spitalului Fundația non-profit „dr. Carol Davila”, având drept scop promovarea, susținerea și dezvoltarea unor programe medicale științifice, financiare, legislative, educative. Colaborează inclusiv cu organisme guvernamentale și internaționale, în vederea îndeplinirii obiectivelor. Pe lângă faptul că din sumele de bani procurate se achiziționează aparatură și materiale medicale, fundația susține financiar manifestări științifice medicale.

Activitatea medicală actuală nu poate fi concepută fără o serie de servicii, birouri și compartimente, să le spunem auxiliare. Astfel, Spitalul Militar din Sibiu dispune de un Serviciu de evaluare și statistică medicală care asigură suportul pentru fluxurile informatice din cadrul spitalului, având implementat un „sistem integrat de management al spitalului”, compus dintr-un pachet de aplicații informatice. Iar Biroul de registratură și statistică medicală preia și transpune în format electronic informațiile medicale, centralizează datele statistice ale spitalului și efectuează raportările statistice către forurile și instituțiile competente și cu care colaborează. Tot el efectuează triajul pacienților în spital.

Biroul resurse umane desfășoară ansamblul de activități întreprinse în scopul îndeplinirii în conformitate cu prevederile legislației muncii în vigoare, a drepturilor și obligațiilor personalului ce decurg din relația angajat-angajator. Biroul răspunde și de pregătirea operativă pentru luptă și de specialitate.

Compartimentul financiar contabil asigură mijloacele bănești necesare desfășurării întregii activități a spitalului. O atenție deosebită este acordată informatizării acestuia, asigurând

o evidență contabilă modernă și eficientă. Serviciul administrativ cuprinde mai multe birouri și formațiuni: *Biroul aprovizionare și evidență materială; Biroul de achiziții și contractări; Biroul tehnic aparatură medicală; Blocul alimentar; Depozitul și magazia de alimente; Formația întreținere clădiri și instalații; Serviciul echipament; Depozitul de materiale tehnice; Formația transport; Centrala telefonică; Spălătoria spitalului și Formația pază.* Aceste birouri și formațiuni asigură buna funcționare a SMU Sibiu în tot ceea ce înseamnă componentele activității unei instituții spitalicești de anvergura spitalului sibian.